

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“ 29 09 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТИЛІСТИКА
(НІМЕЦЬКА МОВА)
IV КУРС

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька)

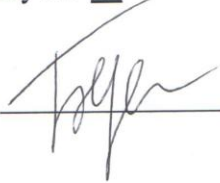
Гуманітарний інститут

2015–2016 рік

Робоча програма з дисципліни «Стилїстика (нїмецька мова) для студентів за напрямом підготовки 6.020303 Фїлологїя. Мова і лїтература (нїмецька), галузі знань 0203 Гуманїтарні науки, 2015 року- 26 с.

Розробники: кандидат педагогїчних наук, доцент кафедри германської фїлологїї Шапочкіна Ольга Володимирівна

Робоча програма затверджена на засїданнї кафедри германської фїлологїї протоколом від "22" вересня 2015 року № 3

Завїдувач кафедри (І.Р. Бунїятова)

Структура програми типова. Години вїдповїдають робочому навчальному плану

Заступник директора Єременко О.В.

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ	6
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
4. ПРОГРАМА КУРСУ	8
5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ	12
6. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	13
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	15
8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	19
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	20
10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	21
11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ	21
12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	22
12. ДОДАТКИ: ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У теоретичній підготовці студентів важливе місце посідає їх обізнаність з питань стилістики, лінгвістичної науки про мовленнєве спілкування. Курс «Стилїстика нїмецької мови» є основним і призначеним для студентів, які набувають компетенції з курсу стилїстики.

Серед **основних питань** курсу передбачається розгляд складних вїдношень мови і мовлення, специфіки стилїстики мови, стилїстики мовлення, а також їх прагматичний потенціал. Придїляється значна увага аналізу існуючих поглядів на семантико-стилістичний і функціональний підходи до рїзножанрових текстів, а також формування у студентів навичок викладу своєї думки.

Предмет курсу «Стилїстика нїмецької мови» орієнтовано на висвітлення фундаментальних аспектів про: 1) функціональну і практичну стилїстику, які вивчають закономірності використання мовних одиниць в комунікативному процесі, їх реалїзації у функціональних стилях і жанрах сучасної нїмецької мови, висвітлюються їх функції; 2) слово як основний мовний засіб, як найважливішу одиницю системи мови, яке має узагальнене лексичне значення; 3) про теоретичні і практичні аспекти семантики і стилїстики в умовах комунікації.

Провідна ідея курсу «Стилїстика нїмецької мови» - поглиблення знань студентів про семантичні, стилїстичні і функціональні особливості мовних одиниць, які сприяють вдосконаленню навичок усної та письмової комунікації.

До **об'єкту курсу** вїдносяться: а) вивчення стилїстичних функцій засобів мови усїх рївнїв, тобто мїкростилїстика; б) вивчення комплексного використання мовних засобів у функціональних стилях, підстилях (жанрових стилях) та у стилях окремих типів тексту, а також комплексна лїнгвостилїстична інтерпретація художніх текстів, тобто макростилїстика.

Метою викладання цього курсу є ознайомити студентів з функціонально-стильовою і жанровою стратифікацією мови, рїзними способами передачі експресивної і семантичної інформації на всїх рївнях мови, а також зі складним багатомірним феноменом мовного спілкування, лїнгвістики мовлення, тобто дискурсу.

Завдання курсу полягають у:

- вдосконаленні мовної, комунікативної, країнознавчої компетенції студентів;
- ознайомленні студентів з найважливішими напрямками сучасних семантичних і стилїстичних досліджень у вїтчизняній і зарубїжній лїнгвістиці;
- розгляді семантико-стилістичних, виразних, функціонально-стилістичних засобів мови, їх функції і їх функціонування;
- аналізі функціонально-стилістичних можливостей рїзних аспектів мови за ознаками рївнїв системи мови;
- видїленні класифікаційних типів функціональних стилїв, характеристики їх мовних і позамовних рис;
- ознайомленні студентів з текстами рїзних жанрів (жанрова класифікація);

- визначенні труднощів, пов'язаних з семантико-стилістичними особливостями текстів різних жанрів;
- отриманні певного уявлення про особливості стилістичного функціонування лексико-семантичних, морфологічних, синтаксичних одиниць в текстах різних жанрів;
- формуванні уявлення про національну специфіку використання мовних засобів, про національну своєрідність системи функціональних стилів і жанрів німецької мови;
- вдосконаленні спеціальних лінгвістичних вмінь та навичок, необхідних для комунікації.

По завершенню курсу студенти **повинні:**

- володіти сукупністю сучасних підходів до процесу ефективної комунікативної діяльності, використовуючи лексико-семантичні та стилістичні вимоги до норми сучасної німецької мови;
- осмислювати мовний матеріал з точки зору теоретично-мовних явищ і текстових явищ: граматичних, лексичних і стилістичних;
- вживати теоретичні положення семантики і стилістики при усній і письмовій комунікації;
- відібрати мовні засоби із урахуванням структурних, семантичних і стилістичних особливостей текстів різних функціональних стилів і жанрів;
- вміти правильно будувати мовленнєве повідомлення у залежності від структури і семантики вихідного тексту;
- вміти користуватися мовностилістичними засобами при інтерпретації тексту; -
- вміти правильно реалізувати мовні норми в різних видах мовленнєвої діяльності, в різних комунікативних ситуаціях, в різних жанрах;
- вміло використовувати семантичні і стилістичні особливості мовних одиниць при їх функціонуванні.

Прикладний характер курсу «Стилістика німецької мови» передбачає повторення практичного і теоретичного матеріалу, засвоєного під час практичних, семінарських занять, лекцій зі стилістики і лексикології, виконання вправ і завдань, спрямованих на закріплення вивченого.

Дисципліна «Стилістика німецької мови» читається німецькою мовою.

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Курс: Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів: 3 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 108 Тижневих годин: 2	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки Напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька) Освітньо-кваліфікаційний рівень : “Бакалавр”	Обов’язковий. Рік підготовки: 4 Семестр: VII Аудиторні: 28 год., з них: Лекції: 16 год Практичні заняття: 12 год Контрольні заходи: Модульний контроль – 4 год Семестровий контроль – 36 год. Самостійна робота: 40 год.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Модульний контроль	Самостійна робота	Семестровий контроль
	Змістовний модуль I. Теоретичні аспекти стилістики мови.							
1.	Предмет та завдання стилістики. Стилiстичне забарвлення та його категорiї.	4	4	2	2			
<i>c/p</i>	<i>Системність мови, лексичне і стилістичне значення .</i>	5					5	
2.	Лексичний стан німецької	4	4	2	2			

	мови у стилістичному аспекті. Стилістична диференціація лексичного складу.							
<i>c/p</i>	<i>Компонентна структура лексичного значення, взаємозв'язок стилістичного і лексичного значень.</i>	5					5	
3.	Засоби фразеологічного вираження у стилістичному контексті. Засоби зображення: порівняння, метафора, метонімія.	2	2	2				
<i>c/p</i>	<i>Стилістичне забарвлення слова, модель стилістичного значення. Стилістична диференціація словникового складу мови.</i>	5					5	
4.	Засоби опису: перефрази та епітети. Лексико-граматичні засоби для вираження гумору і сатири.	4	4	2	2			
<i>c/p</i>	<i>Засоби образності, їх характеристика і функції. Лексичні засоби: стилістичні синоніми, фразеологізми, неологізми, евфемізми.</i>	5					5	
	Разом	36	14	8	6	2	20	
	Змістовний модуль II. Теоретичні аспекти стилістики мовлення.							
5.	Короткий огляд функціональних стилів сучасної німецької мови	4	4	2	2			
<i>c/p</i>	<i>Морфологічні засоби, їх функції.</i>	5					5	
6.	Повторення та його види. Стилістична функція інтонації.	4	4	2	2			
<i>c/p</i>	<i>Експресивні можливості синтаксису, синтактико-стилістичні прийоми, їх функції.</i>	5					5	
7.	Синтаксис у стилістичному аспекті.	2	2	2				
<i>c/p</i>	<i>Стиль у лінгвістичних студіях. Визначення функціонального стилю. Стильові риси: мовні, позамовні.</i>	5					5	
8.	Текст як мовна структура та його ознаки. Види текстів у німецькій мові. Види текстів та їх властивості.	4	4	2	2			
<i>c/p</i>	<i>Класифікація функціональних стилів за критеріями, їх характеристика.</i>	5					5	

	<i>Жанрові різновиди функціональних стилів.</i>							
	Разом	36	14	8	6	2	20	
	Разом за навчальним планом	72+36 =108	28	16	12	4	40	36

ПРОГРАМА КУРСУ

Змістовний модуль I ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТИЛІСТИКИ МОВИ

Тема 1. Предмет та завдання стилістики.

Стилістичне забарвлення та його категорії.

Основні поняття теми: стилістика, стиль, функціональний стиль, мікростилістика, макростилістика, стилістичне забарвлення, стилістична фігура.

Основні визначення стилістики: а) стилістика – наука про суспільно санкціоновані норми використання мови в будь-яких сферах і ситуаціях комунікації, в будь-якому акті комунікації (соціолінгвістичний аспект); б) наука про комунікативний намір відправника мовлення і комунікативний вплив на отримувача мовлення (прагматичний аспект); в) вчення про правильну мовно-стилістичну поведінку партнерів. Методика стилістичного дослідження від інтенції (намір) висловлювання через зміст висловлювання (тематика, проблематика) до актуалізації у певній формі. Відправний момент стилістики – функціональний стиль і його підстил. Взаємозв'язок між поняттями функціональний стиль/індивідуальний стиль. Стиль мови/стиль мовлення – обидві сторони діалектичної єдності; стиль мови – використання закономірностей, характерних системі стиля мови, у синтагматичному плані, тобто у конкретних письмових і усних текстах.

Система функціональних стилів і підстилів. Поняття текст та тип тексту – Texttyp, Textsorte. Екстралінгвістичні умови комунікативного ланцюжка: мета та завдання інформації; письмовий/усний шляхи спілкування; соціальна, професійна, національна, регіональна, вікова специфіка партнерів комунікації (функціональна специфіка мовлення).

Лінгвостилістична специфіка мовлення, складається із трьох компонентів: а) стильова ознака – якісна ознака, виникає із функціональної специфіки конкретного тексту і є стилеутворюючим фактором, з одного боку, і нормою мовної реалізації, з іншого; б) мікросистема лексико-фразеологічних, граматичних і фонетичних засобів, що актуалізують стильові ознаки даного тексту; в) стильова значимість даного тексту (Ausdruckswert), співвіднесена із відправником мовлення. Останній пункт комунікативного ланцюжка: вплив на отримувача мовлення (Eindruckswert).

Стилістичне значення (стилістичне забарвлення) у парадигматичному аспекті як об'єктивна додаткова інформація до лексичного значення (функціональне, нормативне, експресивне стилістичне забарвлення).

Стилістичне значення у синтагматичному плані, що складається із контекстного стилістичного забарвлення і суб'єктивних конотацій (сміслові, емоційні, волюнтативні). Модель стилістичного забарвлення слова.

Місце стилістики в системі суспільних наук. Її зв'язки із іншими науками (літературознавство, естетика, психологія, соціологія та статистика).

Рекомендована література: основна –1(с. 4-5); додаткова –8,4.

Тема 2. Лексичний стан німецької мови у стилістичному аспекті.

Стилістична диференціація лексичного складу.

Основні поняття теми: тематична група, тематичний ряд, синонімія, антонімія, архаїзм, історизм, неологізм, анахронізм, діалектизм, арготизм, жаргонізм.

Тематичні групи та тематичні ряди. Явище синонімії: ідеографічна, стилістична та контекстуальна синонімія.

Стилістична диференціація: неологізми, архаїзми, історизми, діалектизми, арготизми, запозичення, жаргонізми.

Рекомендована література: основна –4(с. 16-24); додаткова –1,9.

Тема 3. Засоби фразеологічного вираження у стилістичному контексті.

Засоби зображення: порівняння, метафора, метонімія.

Основні поняття теми: фразеологізм, фразеологічні єдності, порівняння, метафора, метонімія.

Стилістична класифікація фразеологічних єдностей.

Засоби вираження фразеологізмів.

Розмежування понять зображальність (загальна образність словника – *Bildhaftigkeit, Anschauligkeit*), на основі прямого значення, та поняття образність (образні висловлювання/тропи і спеціальні лексико-граматичні прийоми/фігури – *Bildlichkeit*), на основі переносного значення. Взаємозв'язок між зображальністю та образністю.

Порівняння: а) на основі прямого значення з метою об'єктивного уточнення висловлювання; б) на основі переносного/ метафоричного значення і гіперболічної оцінки. Поняття *tertium comparationis*.

Функціональний зсув (*funktionale Verschiebung*), тобто переміщення значення слова в не узуальну сферу застосування як перехід до метафори.

Метафора як вид тропу. Природження змісту, що виникає із взаємодії основного і переносного значення слів.

Двоплановість метафоричної конструкції (*Doppelbödigkeit*). Семантична несумісність лексичного значення в ізольованому і контекстному аспекті. “Обмануте

очікування”/ ефект несподіваності (Konterdetermination), викликані так званими сміливими (несподіваними) метафорами.

Види метафори: а) персоніфікація; б) алегорія; в) символ; г) синестезія.

Метонімія і її види (зокрема, pars pro toto). Перифраз як засіб зображальності та образності. Види перифраза: евфемізм, літота, гіпербола, іронія у вузькому значенні слова.

Рекомендована література: основна – 6(с. 36-39); додаткова – 4,12.

Тема 4. Засоби опису: перефрази, епітети. Лексико-граматичні засоби для вираження гумору та сатири.

Основні поняття теми: перефраз, епітет, алогізм, стилістичний парадокс, гра слів.

Роль епітета у різних стилях мови. Дві основні стилістичні функції епітета: конкретизуюча і оціночна. Постійні, несподівані, тавтологічні та інші види епітетів.

Лексико-граматичні засоби для вираження гумору і сатири: використання багатозначності і омонімії у стилістичних цілях – гра слів і словосполучень із незвичайним логічним зв'язком, що викликають ефект несподіваності. Невідповідність форми і змісту, а також поєднання слів і виразів із різних стилів мови із різним стилістичним забарвленням (Stilbruch).

Рекомендована література: основна – 5(с.25-33); додаткова – 5,13.

Змістовний модуль 2

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТИЛІСТИКИ МОВЛЕННЯ

Тема 5. Короткий огляд функціональних стилів сучасної німецької мови

Основні поняття теми: стиль художньої літератури, науково-публіцистичний стиль, стиль побутового спілкування, офіційно-діловий стиль, розмовний стиль.

Проблеми класифікації стилів. Різні точки зору на класифікацію функціональних стилів німецької мови.

Метод лінгвістичної характеристики функціональних стилів: визначення комунікативної функції даного стилю; установлення похідних цієї функції рис стилю; опис сукупності лексико-фразеологічних, граматичних і фонетичних засобів, які реалізують дані риси стилю.

Короткий опис стилю офіційного мовлення, стилю наукової мови, стилю преси і публіцистики, стилю побутової мови.

Стиль художньої мови – функціональний стиль із певними особливостями із домінуючою естетико-комунікативною функцією мови.

Рекомендована література: основна – 2(с. 6-13); додаткова – 3,2.

Тема 6. Повторення та його види. Стилiстична функцiя iнтонaцiї.

Основні поняття теми: повторення, перелік, анадиплоз, ехо, iнтонaцiя, ритм, звучання.

Лексико-граматичні стилістичні прийоми (фiгури). Види повторів. Паралелізм і антитеза.

Стилiстичні функцiї iнтонaцiї в окремих стилях мовлення. Ритмічні закономірності німецької мови – так званий закон наростаючих членів.

Деякі стилістичні особливості вимови. Узуальні та iндивiдуальні відхилення від норм вимови в залежності від соціальної і професійної, національної та територіальної приналежності, а також від мовної ситуації і контексту.

Звуковiдтворення на основі національних традицій. Алiтерацiя та iнші фонологічні засоби для посилення змісту висловлювання. Стилiстичні функцiї графічних засобів як заміна звукових ефектів.

Рекомендована лiтература: основна –7(с. 39-51); 8(с. 55-60); додаткова –7,10.

Тема 7. Синтаксис у стилістичному аспекті.

Основні поняття теми: тип речення, модель речення, пролепс, еліптичне речення, паралелізм, антитеза, парантеза.

Стилiстично марковані варіанти словоформ. Стилiстичні можливості таких окремих морфологічних категорій, як спосіб, стан, означеність/ неозначеність, час та iн. Стилiстично забарвлені моделі речень.

Стилiстичні функцiї окличних та питальних речень. Риторичні питання та звертання.

Основний структурний тип речення для всіх стилів сучасної німецької мови – дієслівна рамкова конструкція у двох різновидах: повна рамка (Einklammerung) і неповна рамка (Ausklammerung). Правила винесення слів за вербальну рамку. Iндивiдуальна зміна дієслівної рамки як стилістичний прийом.

Винесення атрибутивних прикметників і прислівників без флексій або із флексією за номінальну рамку. Перехід до лінійного зв'язку, тобто до вільного нанизування ланцюжка додаткової інформації. Зв'язок між рамковою і лінійною конструкцією як стилістичний засіб гнучкості речення.

Парантетичний зв'язок і парантетичні конструкції у різних стилях мовлення. Раптовий обрив речення як стилістичний прийом.

Мовна економія і її стилістична значимість у різних стилях мовлення. Односкладові та еліптичні речення.

Тенденція до розрихлення синтаксичної будови – поряд із популярною тенденцією до ущільнення моделей речення (Straffung), блочна побудова речення, тобто структура, у якій номінальний член доповнюється лінійним нанизуванням прийменникових і поширених генетичних означень. Номіналізація структури. Прозора архітектоніка речення як результат чіткого сегментування.

Стилістично марковані словотвірні моделі. Стилістичні потенції словоскладання.

Рекомендована література: основна –7(с. 39-51); додаткова – 2,11.

Тема 8.

Текст як мовна структура та його ознаки. Види текстів у німецькій мові. Види текстів та їх властивості.

Основні поняття теми: текст, інформуючий текст, літературний текст, аудіотекст, діловий текст, професійний текст, композиційна форма.

Інформуючі види текстів та їх стилістичні властивості. Коментуючи види текстів та їх характеристика. Поняття «текст». Особливості літературних текстів. Аудіотексти. Тексти для читання. Літературні тексти. Ділові та професійні тексти. Історичні відомості про види текстів. Ознаки текстів. Композиційні форми текстів.

Рекомендована література: основна –7(с. 39-51); додаткова – 6,9.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Теоретичні аспекти стилістики мови.				Теоретичні аспекти стилістики мовлення.			
Теми лекцій	Предмет та завдання стилістики. Стилістичне забарвлення та його категорії. (1б.)	Лексичний стан німецької мови у стилістичному аспекті. (1б.)	Засоби фразеологічного вираження у стилістичному контексті. Засоби зображення: порівняння, метафора, метонімія (1б.)	Засоби опису: перефрази, епітети. Лексико-граматичні засоби для вираження гумору і сатири (1б.)	Короткий огляд функціональних стилів сучасної німецької мови (1б.)	Повторення та його види. Стилістична функція інтонації. (1б.)	Синтаксис у стилістичному аспекті. (1б.)	Види текстів у німецькій мові. Текст як мовна структура та його ознаки. Види текстів та їх властивості. (1б.)
Теми практичних занять	Стилістика як наука	Стилістична диференціація лексичного складу.	Засоби образності та опису.	Загальна характеристика функціональних стилів у німецькій мові.	Типологія повторів та стилістична функція інтонації.	Синтаксичні конструкції та типи текстів у стилістичному аспекті.		
Кількість балів за присутність	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання домашньої роботи			5	5				5
Робота на	10	10	10	10	10	10	10	10

практичних заняттях						
Модульний контроль	25			25		
Написання реферату	15					
Загальна кількість балів	154					

ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Стилїстика як наука. Seminar 1. Stilistik als Wissenschaft.

План

1. Die Begriffe "Stilistik", "Stil".
2. Der Gegenstand der Stilistik.
3. Die Aufgaben der Stilistik.
4. Die Zweige der Stilistik.
5. Funktionaler Stil und seine Klassifikation.
6. Stilmittel, Stilfiguren und ihre Funktion.
7. Funktionale Stilfärbung.
8. Semantisch- expressive Stilfärbung.

Лїтература: основна –1(с.4-5); 3(с. 14-16) ; додаткова –8,4 .

Практичне заняття 2. Стилїстична диференціяція словникового складу. Seminar 2. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes.

План

1. Thematische Gruppe und thematischen Reihen.
2. Die Synonymie und die Antonymie.
3. Archaismen und Historismen.
4. Neologismen und Anachronismen.
5. Territoriale Dubletten und Dialektismen.
6. Argotismen und Vulgarismen.
7. Soziale Jargonismen und Fremdsprachige Wörter.

Лїтература: основна – 4(с.16-24); додаткова –1,9 .

Практичне заняття 3. Засоби образності та опису. Seminar 3. Mittel der Bildlichkeit und der Bildhaftigkeit. Mittel der Umschreibung Ausdruck von Humor und Satire

План

1. Stilistische Klassifikation der Phraseologoschen Fügungen.
2. Die Ausdrucksmöglichkeiten der Phraseologismen.
3. Mittel des bildlichen Ausdrucks und Mittel der Bildhaftigkeit.
4. Der Vergleich und seine Abarten.
5. Die Metapher und ihre Abarten.
6. Die Metonymie und ihre Abarten.
7. Die Periphrase und ihre Abarten.
8. Das Epiteton und seine Abarten.
9. Wortwitze (Doppelsinn und Wortspiel).
10. Die Allogismen (Unlogische Verbindungen).
11. Stilistische Paradoxe.

Література: основна – 5 (с. 25-33) ; додаткова – 4,12 .

Практичне заняття 4. Загальна характеристика функціональних стилів у німецькій мові. Seminar 4. Allgemeine Charakteristik der funktionalen Stile im Deutschen

План

1. Der Stil der Amtssprache und seine Besonderheiten
2. Stil der Sprache der Wissenschaft und seine Besonderheiten
3. Der Zeitungsstil und seine Merkmale
4. Der Stil der Umgangssprache und seine Merkmale
5. Der Stil der schönen Literatur im Deutschen und seine Charakteristik.

Література: основна – 2(с.6-13); додаткова – 5,13.

Практичне заняття 5. Типологія повторів та стилістична функція інтонації. Seminar 5. Wiederholung und ihre Abarten. Stilistische Funktion der Intonation.

План

1. Phonetische, lexikalische und grammatische Wiederholungen.
2. Abarten der Kontaktwiederholungen.
3. Die Aufzählung, ihre Formen.
4. Distanzwiederholung.
5. Anadiplose und Echowiederholung.
3. Kommunikativ-stilistische Leistung der Wiederholung.
4. Intonation und ihre Elemente als Ausdrucksmittel verschiedener stilistischer Schattierungen.

5. Rhythmus. Klangsmittel.

Література: основна –8(с. 55-60) ; додаткова – 3,2.

Практичне заняття 6. Синтаксичні конструкції та типи текстів у стилістичному аспекті. Seminar 6. Syntaktische Konstruktionen und Textsorten aus der stilistischen Sicht

План

1. Stilistische Leistungen der Satztypen.
2. Die Satzmodelle.
3. Einklammerung, Ausklammerung und ihre Arten.
4. Die Absonderung und Isolierung.
5. Abarten der stilistisch-kolorierten Wortfolge:
Prolepse, Nachtrag, Paränthese.
6. Eliptische Sätze.
7. Paralellismus und Antithese.
7. Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens.
8. Die Wortstellung als stilistisches Mittel.
9. Der Begriff „Text“.Geschichte der Textsorten.
10. Textklassifikationen. Die Kompositionsformen eines Textes.

Література: основна –7(с.39-51) ; додаткова – 7,10.

САМОСТІЙНА РОБОТА (15 балів за кожен міні-проект)

Самостійна робота представлена такими різновидами: створення міні-проектів, написання рефератів.

Студентам на вибір пропонується створити три міні-проекти (15 балів) за запропонованою тематикою.

Тематика міні -проектів

Projekt 1 <u>Gegenstand der Stilistik</u> Plan - Einführung - Die Stilistik und ihre Nachbardisziplinen - Was ist <i>Stil</i> ?	Projekt 5 <u>Mittel des bildlichen Ausdrucks</u> Plan - Vergleich - Epitheton - Tropus - Metapher - Metonymie - Periphrase - Mittel des phraseologischen Ausdrucks
Projekt 2 <u>Funktionalstile</u>	Projekt 6 <u>Grammatik im Dienste der Stilistik</u>

Plan - Stil des öffentlichen Verkehrs - Stil der Wissenschaft - Stil der Publizistik/Presse - Stil der Alltagssprache - Stil der Belletristik	Plan - Stilistische Leistungen der Satztypen - Die Wortstellung als stilistisches Mittel - Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens - Paranthesen, Abbrüche, Ellipsen - Asyndetische und polysyndetische Verbindungen - Aufzählung und Wiederholung - Parallelismus und Antithese
Projekt 3 <u>Stilmittel des Wortschatzes</u> Plan - Einführung - Stilfärbung	Projekt 7 <u>Stilistisch-phonetische Ausdrucksmittel</u> Plan - Einführung - Intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel
Projekt 4 <u>Lexikalische Stilmittel</u> Plan - Synonyme - Lexikalische Archaismen und Historismen - Neologismen (Neubildungen) - Territoriale Dubletten und Dialektismen - Fremdwörter - Argotismen und Jugendsprache (Slang)	Projekt 8 <u>Terminologisches Glossar zum Kurs „Stilistik der deutschen Sprache“ (zirka 100 Termini).</u>

Карта виконання міні-проекту

<i>Вид</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>	<i>Термін виконання (місяці)</i>
Підготовка презентації	Захист	15 балів	травень

Критерії оцінювання

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану презентації Мовна правильність оформлення презентації Інформативність викладеного матеріалу	5

2.	Представлення на другому слайді 15 нових слів з перекладом Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації Використання нової лексики при усному представленні презентації	5
3.	Наявність завдань для аудиторії Наявність ілюстрацій, фото тощо Орфоепічна та орфографічна грамотність Використання в презентації аудіофайлів	5
Разом		15 балів

Шкала оцінювання презентації

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	11-15	Відмінно
Достатній	7-10	Добре
Середній	4-6	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

Реферат (15 балів)

Реферат з дисципліни “Стилістика” виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання.

Виконання, оформлення та захист реферату здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Тематика рефератів обирається студентами за перший або за другий змістовні модулі.

Рекомендований список тем рефератів з дисципліни «Стилістика сучасної німецької мови»

1. Системність мови, лексичне і стилістичне значення .

2. Компонентна структура лексичного значення, взаємозв'язок стилістичного і лексичного значень.
3. Стилiстичне забарвлення слова, модель стилістичного значення.
4. Стилiстична диференціяція словникового складу мови.
5. Засоби образності, їх характеристика і функції.
6. Лексичні засоби: стилістичні синоніми, фразеологізми, неологізми, евфемізми.
7. Морфологічні засоби, їх функції.
8. Експресивні можливості синтаксису, синтактико-стилiстичні прийоми, їх функції.
9. Стилi у лiнгвістичних студіях. Визначення функціонального стилю.
10. Стилiвові риси: мовні, позамовні.
11. Класифікація функціональних стилів за критеріями, їх характеристика.
12. Жанрові різновиди функціональних стилів.
13. Система мови, її рівні.
14. Компонентна структура лексичного і стилістичного значень.
15. Модель стилістичного значення, стилістичного і функціонального забарвлення, характеристика їх складових.
16. Стилiстична диференціяція словникового складу німецької мови.
17. Класифікація лексики за стилістичним, функціональним і функціонально-стилiвовим забарвленням.
18. Лексичні засоби: стилістична синонімія, антонімія, неологізми, евфемізми, фразеологізми.
19. Засоби образності. Тропи як фігури мовлення.
20. Метафора, метонімія, їх різновиди.
21. Порівняння, епітета, перифраза.
22. Морфологічні і синтаксичні фігури зі стилістичним навантаженням, їх стилістичні функції.

Карта виконання реферату

Змістовний модуль	Лекції	Бали	Термін виконання (місяці)
Модуль 1. Теоретичні аспекти			

стилістики мови.			
Реферат (доповідь, повідомлення) за обраною тематикою	1-4	15	лютий-березень
Модуль 2. Теоретичні аспекти стилістики мовлення.			
Реферат (доповідь, повідомлення) за обраною тематикою	5-8	15	квітень-травень
Разом		15 балів	

Критерії оцінювання реферату

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Складання плану реферата	1
2.	Аналіз сутності та змісту першоджерел	2
3.	Виклад фактів в логічній послідовності	5
4.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел)	3
5.	Орфоепічна та орфографічна грамотність тексту	2
6.	Наявність додатків (схеми, таблиці, діаграми, графіки тощо)	1
7.	Наявність у тексті посилань, цитат, крилатих висловів, сентенцій тощо.	1
Разом		15 балів

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів денної форми навчання має наступну структуру:

1. Поточний контроль:

- усне опитування;
  - тестування;
  - дискусія.
2. Підсумковий контроль:
- модульна контрольна робота;

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного
(модульного) контролю**

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування практичних занять	1	6	6
3.	Робота на практичних заняттях	10	6	60
4.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	3	15
5.	Написання реферату	15	1	15
6.	Модульні контрольні тести	25	2	50
	Максимальна кількість балів		154	
	Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів		2,56	

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A
82 – 89	Добре	B
75 – 81		C
69 – 74	Задовільно	D
60 – 68		E
35 – 59	Незадовільно	FX

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод лекцій, пошук в Інтернеті, метод перекладу автентичних джерел, використання комп'ютерних технологій, метод синхронного перекладу, тестування, робота з літературою, використання комп'ютерних технологій.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- авторські конспекти лекцій з дисципліни «Стилістика німецької мови»;
- авторський глосарій до лекційного курсу з дисципліни «Стилістика німецької мови»;
- навчальна та робоча навчальна програми з дисципліни «Стилістика німецької мови»;
- роздаткові матеріали до лекцій та семінарських занять;
- презентації лекційного курсу «Стилістика німецької мови» у форматі PowerPoint;
- електронний підручник зі стилістики - *Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie*, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008. (посилання: <http://www.twirpx.com>);
- модульні контрольні тести з курсу «Стилістика німецької мови»

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Die Stilistik und ihre Nachbardisziplinen. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 4-5.
2. Funktionalstile. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S.6-13.
3. Stilmittel des Wortschatzes. Stilfärbung. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 14-16.
4. Lexikalische Stilmittel. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 16-24.
5. Mittel des bildlichen Ausdrucks. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 25-33.
6. Mittel des phraseologischen Ausdrucks. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 36-39.
7. Grammatik im Dienste der Stilistik. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 39-51.
8. Intonatorisch-stilistische Ausdrucksmittel. Stilistik der deutschen Sprache, Lehrmittel für die Studenten der deutschen Philologie, Dr. Dale Elena Novotny, Lehrstuhl für die deutsche Philologie, Klaipeda Universität, 2008.S. 55-60.

Додаткова література

1. Bernard Slowinski: Deutsche Stilistik. Beobachtungen zur Spracheverwendung und Sprachgestaltung im Deutschen, Fischer Taschenbuch Verlag. 2009. – S.341
2. Duden Bd. 2. Stilwörterbuch der deutschen Sprache. – Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich, 1988.
3. Fleischer W., Michel G. Stilistik der Deutschen Gegenwartssprache. – Leipzig, 1991. – 420 S.
4. Götttert K. H., Jungen O. Einführung in die Stilistik. Wilhelm Fink-Verlag: München, 2003.
5. Riesel E. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Prosvescenija: Moskau, 1959.
6. Методические рекомендации к семинарским занятиям по стилистике современного немецкого языка/ Калининград-т; Сост. Л.М. Бондарева. – Калининград.1996.- 18 с.

Інформаційне забезпечення дисципліни

1. www.helpforlinguist.narod.ru
2. www.sgu.ru/.../stilistik_der_deutschen_german
3. www.lingua.lnu.edu.ua/Ukrainian/.../stilistik.doc
4. www.twirpx.com/file/26726/
5. www.gendocs.ru/v5914/
6. www.bestdocs.ru/docs/index-410794.html?page=2
7. www.colbi.org.ua/stilistik-der-deutschen-sprache

13.ДОДАТКИ

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Forschungsgebiet, Gegenstand, Aufgaben und Zweige der Stilistik.
2. Stil: die Definition des Begriffs. Funktionaler Stil.
3. Die Stilfärbung und ihre Kategorien: funktionale Stilfärbung, semantisch- expressive Stilfärbung.
4. Stilmittel, Stilfiguren und ihre Funktionen
5. Lexischer Bestand der deutschen Sprache aus der stilistischer Sicht. Thematische Gruppe und thematischen Reihen.
6. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Die Synonymie und die Antonymie.
7. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Archaismen und Historismen.
8. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Neologismen und Anachronismen.
9. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Territoriale Dubletten und Dialektismen.
10. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Argotismen und Vulgarismen.
11. Stilistische Differenzierung des Wortbestandes. Soziale Jargonismen und Fremdsprachige Wörter.
12. Stilistische Klassifikation der Phraseologoschen Fügungen.
13. Die Ausdrucksmöglichkeiten der Phraseologismen.
14. Mittel des bildlichen Ausdrucks und Mittel der Bildhaftigkeit.
15. Der Vergleich und seine Abarten.
16. Die Metapher und ihre Abarten.
17. Die Metonymie und ihre Abarten.
18. Mittel der Umschreibung. Die Periphrase und ihre Abarten.
19. Mittel der Umschreibung. Das Epiteton und seine Abarten.
20. Mittel zum Ausdruck von Humor und Satire. Wortwitze: Doppelsinn und Wortspiel.
21. Mittel zum Ausdruck von Humor und Satire. Die Allogismen. Unlogische Verbindungen: Oxymoron; Zeugma; Falschkoppelung.
22. Mittel zum Ausdruck von Humor und Satire. Stilistische Paradoxe.
23. Der Stil der Amtssprache und seine Besonderheiten.
24. Stil der Sprache der Wissenschaft und seine Besonderheiten.
25. Der Zeitungsstil und seine Merkmale.
26. Der Stil der Umgangssprache und seine Merkmale.
27. Der Stil der schönen Literatur im Deutschen und seine Charakteristik.
28. Stilistische Leistungen der Satztypen.
29. Die Satzmodelle.
30. Einklammerung, Ausklammerung und ihre Arten.

31. Die Absonderung und Isolierung.
32. Abarten der stilistisch-kolorierten Wortfolge:
33. Prolepse, Nachtrag, Paränthese.
34. Eliptische Sätze.
35. Paralellismus und Antithese.
36. Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens.
37. Die Wortstellung als stilistisches Mittel.
38. Phonetische, lexikalische und grammatische Wiederholungen.
39. Abarten der Kontaktwiederholungen. Die Aufzählung, ihre Formen.
40. Distanzwiederholung. Anadiplose und Echowiederholung. Kommunikativ-stilistische Leistung der Wiederholung.
41. Intonation und ihre Elemente als Ausdrucksmittel verschiedener stilistischen Schattierungen; Rhythmus.
42. Klangsmittel.
43. Der Begriff „Text“
44. Merkmale des Textes.
45. Geschichte der Textsorten.
46. Die Kompositionsformen eines Textes.
47. Informierende Textsorten und ihre Kennzeichen.
48. Kommentierende Textsorten und ihre Charakteristik.

Робоча програма навчального курсу

«Стилістика німецької мови»

Укладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Шапочкіна Ольга Володимирівна

Стилістика німецької мови. Програма навчальної дисципліни / Укладач О.В. Шапочкіна – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 26 с.

